

економічного та культурного розвитку, програм охорони довкілля, забезпечення збалансованого економічного і соціального розвитку відповідної території, ефективного використання природних, трудових і фінансових ресурсів, підготовка до подання у відповідні органи виконавчої влади фінансових показників і пропозицій до проекту Державного бюджету України, сприяння інвестиційній діяльності на території району, області і т.п.;

- утворити виконавчі органи обласної та районної рад, які реалізовуватимуть самоврядні та делеговані повноваження з вирішення питань регіонального значення;

- обласним державним адміністраціям надати виключно компетенцію державного контролю за дотриманням чинного законодавства, координацію діяльності регіональних структур подвійного підпорядкування, контролю за ефективним використанням коштів державного бюджету. Делеговані функції державних адміністрацій передати відповідним виконавчим органам самоврядування.

Евтаназія в зарубіжних країнах та її легалізація в Україні

Южека Р.С., студент юридичного факультету ДДУВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент *Степаненко К.В.*

На даний час особливу увагу юристів, медиків, філософів, представників інших спеціальностей привертає проблема евтаназії (від грец. euthanasia, «eu» – «легка, блаженна», і «thanatos» – «смерть»). Термін запропонований англійським філософом XVII ст. Ф.Беконом для позначення «легкої» безболісної смерті.

З юридичної точки зору можна навести таке визначення евтаназії: це – навмисні дії або бездіяльність медичного працівника, здійснені відповідно до явно і недвозначно вираженого прохання інформованого хворого або його законного представника із метою припинення фізичних і психічних страждань хворого, що знаходиться у стані, який загрожує життю, у результаті яких настає його смерть.

Тема легалізації евтаназії стала предметом дослідження багатьох вчених, таких як В. Балабко, Н.М. Борисевич, В. Ворона, О.С. Гагарин, В. Гришук, О.Б. Демидов, О. Домбровська, В.А. Малахов, Т.В. Мордовцева та ін.

Теоретично розрізняють два види евтаназії. Пасивна евтаназія – свідоме припинення медиками терапевтичних заходів, що підтримують життя хворого. Такий вид евтаназії (інша назва «метод відкладеного шприца») прискорює настання природної смерті і тому не вважається вбивством [1].

Натомість, активна евтаназія («метод наповненого шприца») передбачає введення людини, що помирає, певних лікарських або інших засобів, а так само проведення відповідних заходів і дій, що в кінцевому результаті призводять до швидкої та безболісної смерті.

Історія XX ст. довела, що пасивна евтаназія використовувалась у більшості країн [2]. За результатами соціологічних досліджень 1998 року, що були опубліковані в Міжнародному медичному журналі, – 40% смертей тяжкохворих припадає на факти застосування пасивної евтаназії. Пацієнти помирали «за попередньою домовленістю» з медиками або внаслідок офіційної відмови в лікуванні, або за допомогою ліків, що прискорювали летальний кінець.

Що стосується легалізації евтаназії в XX ст., то слід зазначити, що перша у світі спроба легалізації евтаназії була здійснена в 1906 р. у штаті Огайо (США).

Але законодавчі збори проголосували проти законопроекту. З 1998 р. у даному штаті діє Закон, який дозволяє активну евтаназію, але її здійснення ускладнено деякими юридичними формальностями. Перший у світі Закон «Про право людини на смерть» було прийнято після довгих обговорень на референдумах у 1977 р. у штаті Каліфорнія. Нині у 50-ти штатах США прийняті закони, які дозволяють пасивну евтаназію.

Вперше евтаназія набула законності в 1994 р. в американському штаті Орегон. Першою країною, яка легалізувала активну і пасивну евтаназію в Європі, є Нідерланди. 10 квітня 2001 р. верхня палата парламенту Нідерландів затвердила закон, який звільняє від кримінальної відповідальності лікарів, які допомагають хворим позбутися життя. У 2002 р. нижня палата Бельгії також легалізувала евтаназію.

Ще з 1941 р. евтаназія дозволена і в швейцарському кантоні Цюрих. У травні 2011 року з ініціативи Федерального демократичного союзу і Євангельської партії був проведений референдум, на якому жителі кантону Цюрих проголосували за легалізацію евтаназії для невиліковно хворих, причому не тільки громадян Швейцарії, а й туристів, що приїжджають в країну.

У 2009 р. до країн, в яких легалізована евтаназія, приєднався Люксембург, а у 2010 р. – Німеччина.

Але все ж такі в більшості країнах світу евтаназія заборонена законом під страхом кримінальної відповідальності, наприклад, в Австрії, Азербайджані, Греції, Грузії, Данії, Індії, Ісландії, Іспанії, Італії, Польщі, Португалії, Японії тощо.

На сьогодні в Україні будь-яка форма евтаназії є забороненою. Так, відповідно до ч. 3 ст. 52 Основ законодавства України про охорону здоров'я № 2801-ХІІ від 19.11.1992 медичним працівникам забороняється здійснення евтаназії – навмисного прискорення смерті або умертвіння невиліковно хворого з метою припинення його страждань [3]. Згідно з вимогами чинного кримінального законодавства застосування евтаназії розглядається як вбивство – ч. 1 ст. 115 Кримінального кодексу України.

Отже, проблема легалізації евтаназії в Україні – це достатньо складне та дискусійне питання. Від його розв'язання залежить доля багатьох безнадійно хворих людей, які знаходяться на межі життя та смерті, відчувають себе безпорадними, знаходяться у стані глибокого відчаю. Не можна виключати і випадки лікарської помилки, дивовижні випадки одужання людини від невиліковної хвороби, не слід нехтувати і можливостями нетрадиційної, народної медицини.

На нашу думку, законодавча легалізація евтаназія саме на сьогодні на території України є неможливою, оскільки здатна призвести як до зростання кількості зловживань з боку медичних працівників, так і до вчинення злочинів під прикриттям евтаназії стосовно хворих і немічних людей, людей похилого віку з метою заволодіння їх нерухомістю, майном.

Список використаних джерел:

1. Філософія сестринської справи. Основи сестринського процесу. Збірник. - Чернівці: училище БДМА, 1999. – 36 с.
2. Громов А.П. Евтаназия // Судебно-медицинская экспертиза. – 1992. – №4. – С. 3–6.
3. Основи законодавства України про охорону здоров'я від 19.11.1992 року № 2801-ХІІ, з подальшими змінами та доповненнями // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1993. – № 4. – Ст.19.